

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

VIERMAANDELIJKS
TIJDSCHRIFT

NUMMER 1
VOORJAAR 2020
JAARGANG 15

8 IN DE KIJKER

Provinciale info-avond:
Verbinden door adaptatie

9 FOCUS BELEID

Minaraad | ProCoRo
Plattelandsontwikkeling

12 FOCUS REGIO

Seine-Schelde Vlaanderen:
de juiste investeringen?

15 HET VERHAAL VAN DE DOENER

Bart Goudeseune,
oprichter 'stop het kappen
van bomen langs
snelwegen'

16 OVER DE SCHREVE

Historisch keerpunt voor
onze waterlopen? De Demer
in het Hageland: van kanaal
naar kronkelende rivier.

3 FOCUS THEMA

**Mestactieplan 5:
Slechtste resultaten
van dit millenium**

INTRO

Martine Langen

De West-Vlaamse Milieufederatie volgt al jaren het provinciale natuur- en milieubeleid op de voet. Als koepel zorgt ze ervoor dat beleidsdossiers mee opgevolgd worden die het regionaal niveau overschrijden.

Als coördinator beleid voor Natuurpunt De Torenavalk merk ik dat we hier nood aan hebben. De regio Tielt is een landbouwregio en vooral ook een gebied met veel intensieve veeteelt. Sommige uitbreidingen van veebedrijven vragen om nader onderzoek en actie. Deze problematiek overstijgt de regio en daarom zijn we heel tevreden met de steun van de West-Vlaamse Milieufederatie.

Dankzij de jeugd staat de klimaatproblematiek prominent op de agenda. Maar met korte termijn politiek kom je er niet, als blijkt dat we nog maar 10 jaar tijd hebben om het tij te keren. Het aantal windturbines op zee boomt nog steeds, maar op land komen er in West-Vlaanderen nog nauwelijks turbines bij. Vooral de gemeentebesturen gaan daar op rem staan.

Rond de energietransitie en de effecten op het landschap nam de West-Vlaamse Milieufederatie onlangs het initiatief om een gemeenschappelijk standpunt te vormen. Via een conclaaf dag werd gepolst naar de meningen vanuit de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen. Dit zal leiden tot een gedragen en onderbouwd standpunt.

Natuur en milieu, we gaan er samen voor!

Martine Langen

Coördinator beleid Natuurpunt De Torenavalk

Secretaris West-Vlaamse Milieufederatie

‘Sommige uitbreidingen van veebedrijven vragen om nader onderzoek en actie. Deze problematiek overstijgt de regio en daarom zijn we heel tevreden met de steun van de West-Vlaamse Milieufederatie ’

FOCUS THEMA

Mestactieplan (MAP5): slechtste resultaten van dit millenium.

Als den boer niet zwemmen kan: 't ligt aan 't water

En dat is niet overdreven. Sinds het MAP-meetnet in 1999 werd geïnstalleerd en de eerste evaluatie voor winterjaar 2002-2003 werd gemaakt, zijn de cijfers voor West-Vlaanderen nog nooit zo slecht geweest als nu. Dat blijkt uit de cijfers van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) die in december 2019 werden gepubliceerd. Bij liefst 38% van de Vlaamse meetpunten bleken de hoeveelheden nitraat en fosfaat groter te zijn dan toegelaten. Vorig jaar werd de norm nog overschreden bij 28% van de meetpunten. We hadden toen al op 5% overschrijdingen moeten zitten. De metingen werden gedaan in het zogenoemde winterjaar, de periode van 1 juli tot 30 juni. schapselementen echter letterlijk voor de bijl.

Omdat het in de jaren '80 en '90 de spuigaten uitliep met het lozen van (o.a.) mest in oppervlaktewater en het verschil tussen onze waterlopen en een sterfputje nog minimaal was, heeft de Europese Commissie in 2000 de Kaderrichtlijn Water ingevoerd. Deze bepaalt dat het oppervlakte- en grondwater in 2027 in principe proper moet zijn. Vlaanderen heeft hiervoor echter een verlenging gekregen (tot na 2027), maar koos voor oppervlaktewater voor speerpuntgebieden (2021) en aandachtsgebieden (2027) voor het prioritair bereiken van een goede waterkwaliteit. West-Vlaanderen wist te ontsnappen aan speerpuntgebieden, maar heeft toch een aantal aandachtsgebieden waar de haalbaarheid (2027) stilaan onder druk komt te staan. Na bijna 21 jaar en miljoenen geïnvesteerd, staan we voor nitraat en fosfaat in het oppervlakte- en grondwater verder af van die doelstelling dan ooit. Zeker in West-Vlaanderen: 70% overschrijdingen voor de Leie en 62% voor de IJzer, respectievelijk 23% en 10% méér dan het jaar daarvoor. Het nieuwe MAP6, dat berekend is op de resultaten voor winterjaar 2017-2018, zal dus een nog grotere kloof te dichten hebben. Spannende tijden voor de nieuwe minister van milieu, Zuhair Demir.

West-Vlaanderen betaalt de prijs voor de landbouwindustrie

Hoewel onze Provincie karig bedeed werd met speerpunt- en aandachtsgebieden, is de kans klein dat alle gebieden in een goede toestand zullen zijn tegen respectievelijk 2021 en 2027. Bijna alle bekkens kleuren rood ('slecht') als het gaat om fosfaat en matig tot slecht (geel-oranje

rood) als het gaat om nitraat. Het zou te gemakkelijk zijn te zeggen dat de oorzaak alleen ligt bij de intensieve veeteelt. Of bij het telen van het goud van Nieuwkerke: de patat. Het is een samenspel van omstandigheden die leidt tot het debacle waar we nu in zitten: van economische motivatie (prijstdruk of winstmaximalisatie) over onwetendheid, van overdruk in bepaalde regio's tot klimaatverandering. De symptomen worden aangepakt, binnenkort ook de bron?

'Niet alles kan' (Commissie Remkes, NL)

We betalen stilaan een zware prijs voor de vervuiling van de waterlopen. Niet alleen stijgt hiermee de kost voor het drinkwater, wordt het water zelf frequenter onbruikbaar voor de landbouw door blauwalg én is de schade voor biodiversiteit in de waterlopen én de Noordzee best wel aanzienlijk te noemen. De West-Vlaamse Milieufederatie vormt samen met Natuurpunt en Bond Beter Leefmilieu het team waarbinnen de oorzaken van de instroom van nitraat en fosfaat in het oppervlaktewater wordt onderzocht en aangekaart.

Waar we opeenvolgende jaren mochten aangeven dat de situatie verbeterde, maar niet snel genoeg, moeten we nu gelaten zeggen dat de situatie verslechtert. Natuurpunt en Bond Beter Leefmilieu stapten eerder al uit het Vlaams overleg over het MAP, omdat er gewoonweg geen rekening werd gehouden met 'onze' opmerkingen. Regionale toename van de veestapel, aardappel- en (al dan niet grondgebonden) groenteteelt bleven het adagio. Techniek het antwoord op de problemen.

De symptomen

Op 21 januari van dit jaar was er een gedachteswisseling in de commissie leefmilieu over de rampzalige cijfers.

Die waren er in het verleden ook, maar deze had een andere teneur. Uiteraard werden in het debat externe factoren aangehaald, zoals de droogte en de onmogelijkheid voor de boer om het weer te voorspellen voor de komende 4 maand. Maar de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), die ook de Mestbank onder haar vleugels heeft, kon deze vrij eenvoudig pareren.

Het debat in de commissie gaf duidelijk aan dat het gaat om een samenspel van factoren, waarbij structurele overtreding van de regels bij de grootste groep kon geplaatst worden, maar ook droogte niet zonder invloed blijkt.

Om nog beter zicht te krijgen op de oorzaken van de nitraat- en fosfaatvervuiling, voerde de VLM een data-analyse (statistische analyse nitraatresidu (SAN)) uit aan de hand van de gegevens die nu beschikbaar zijn over mesttoediening, infiltratie, grondwaterstromen, klimaat, bodem, ... en hun effecten op nitraat- en fosfaatvervuiling in het oppervlakte- en grondwater. De West-Vlaamse Milieufederatie vertegenwoordigde het groene middenveld in de klankbordgroep.

Aan de hand van dit onderzoek én de vaststellingen van de Mestbank, kom je tot 2 soorten oorzaken voor de vervuiling van het grond- en oppervlaktewater: de beïnvloedbare en niet beïnvloedbare. We nemen je even mee.

Beïnvloedbare factoren

Fraude

Niet alle overtredingen zijn frauduleus en niet alle 'fraude' is even impactvol. Maar de schaal waarop het gebeurt én de verwevenheid met zowel de veeteelt, als de akkerbouw, laat ons vermoeden dat de impact enorm is en het niet gaat om enkele 'cowboys'. Van mestverwerker tot kunstmestleverancier, over adviseurs en controleurs (nitraatresidu) naar serrist: mest is een afvalproduct waarmee elk gat in de wetgeving of controle gevuld moet worden.

In mei 2019 verscheen een artikelenreeks over mestfraude in De Standaard, waar ook de West-Vlaamse Milieufederatie aan meewerkte. Bart Caron wist mestverwerkers te overtuigen om te getuigen. Zo werd ons vermoeden bevestigd, dat bv. (half)lege mesttanks als vol werden geregistreerd: mest is zo officieel verwerkt, maar gaat hierbij officieus de velden op. De veeteler krijgt korting op de verwerkingsfactuur, de verwerker krijgt geld om niet te verwerken. Een ander voorbeeld, dat recenter naar buiten kwam, is het nitraat- en fosfaatgehalte van het effluent. 'Effluent' is het 'water' dat overblijft, als de mest gescheiden wordt in 'effluent' en 'digestaat' (dikke fractie voor voornamelijk export).

Als een veeteler een 18 euro betaalt per ton te verwerken mest, krijgt hij een korting van 4 euro per ton effluent dat hij terug meeneemt (cijfers VCM). Voor een teler die werkt op marges, is dit een welkome korting. Het voordeel aan effluent is, dat het het hele jaar rond kan uitgereden worden –zolang de maximale hoeveelheid toegediende stikstof de drempel niet overstijgt. Geen probleem, gezien effluent maar heel weinig stikstof bevat. Wat blijkt? Bij controles wordt 2 tot 3 keer zoveel stikstof meer vastgesteld in dit effluent, dan aangegeven in de documenten. Goed voor de verwerker, want ook dit is gratis verwerkt (op kosten van milieu en uiteindelijk ook de boer die zijn normen niet haalt).

Maar de verwerkers staan niet alleen. Ook bij de controle van het nitraatresidu wordt 'gezeurd', hoewel dit maar over 2% gaat. Waar een controleur kruislings het veld over moet om de staalnames te spreiden én dit met GPS gecontroleerd wordt, geven sommige staalnemers de GPS aan een ander (die het kruisje loopt) en worden de stalen, op een gunstige plaats genomen.

En dan de telers: 1 op 3 van de veetelers gaat in overtreding, 1 op 4 van de akkerbouwers of serristen. Het gaat dan om het houden van meer dieren dan aangegeven, lozen van mest, uitrijden van mest op bevroren ondergrond, niet respecteren van de afstanden tot de waterloop,

lekkende waterbassins van serres, ... Een overtreding is natuurlijk niet steeds doelbewuste fraude, maar na decennia van sensibiliseren, kunnen heel wat overtredingen nu stilaan wel 'opzettelijk' genoemd worden.

Hoofddeelt en nateelt

Sommige gewassen zorgen voor meer risico op afspoeling of overschot van nitraten, zoals aardappelen, heel wat groenten zoals prei of mais. Granen, bonen of gras zijn bijvoorbeeld minder gevoelig. In de combinatie van twee teelten is het dan de kunst om de overschotten van het ene gewas uit de bodem te halen met het daarop volgende gewas. Nateelt bloemkool of prei, heeft een duidelijk negatief effect. Vanggewassen (veelal vlinderbloemigen) die de nitraten en fosfaten uit de bodem halen, zorgen voor bedekte akkers in de winter en worden later als groenbemester ingeplougd.

Het belang van bemesting op het juiste tijdstip, juiste dosis op het juiste moment in de loop van het groeiseizoen en een snelle inzaai van vanggewassen na de oogst van de hoofddeelt, zijn ook handelingen die de waterkwaliteit positief beïnvloeden.

Bovenop het gebruik van dierlijke mest, is het gebruik van kunstmest een grote boosdoener.

Deze vorm van bemesting is handig om gericht (nitraat, fosfaat en kalium) bij te mesten, zeker nu dierlijke mest wat geweerd wordt, om het fosfaatgehalte onder controle te houden. Zeker bij bepaalde groenten, die bijvoorbeeld vooral extra nitraten nodig hebben (grote aardappelen en bloemkolen, groene spinazie, blauwe prei). Om extra zeker te zijn dat hij de productieverwachting en de verwerker tegemoet zal komen, doet de boer er wel eens wat mest bij. En die wordt niet steeds geregistreerd. Het verschil tussen het berekende gebruik (84 mio kg N kunstmest) met het aangegeven gebruik (47,7 mio kg N) is enorm. Welke de invloed is op de ammoniakuitstoot, werd niet teruggevonden.

Maar met de stelselmatige toename van de aardappel- en groenteteelt in onze regio's, in combinatie met het scheuren van grasland ten gunste van akkers –grasland haalt nitraat vlot uit de bodem en houdt afspoeling tegen- en het uitblijven van een teeltverbod op hellende percelen (voor erosiegevoelige gewassen), hebben we weer een aantal oorzaken van het overschot aan mest in ons oppervlakte- en grondwater. Tussen 2015 en 2018 nam het areaal aardappelen in West-Vlaanderen met 3.000 hectare toe, tot 24.000 Ha. De helft van de Vlaamse productie. Voor spinazie en bloemkool heeft onze provincie een 90% van de Vlaamse productie staan, voor sla een 50%.

Veeteelt sterk gelinkt aan overschrijdingen

Hoewel de Boerenbond en de landbouwadministratie dit steevast heeft ontkend en zich hiermee tegenover de milieubeweging plaatste, bevestigt de VLM nu wél de samenhang. Het was de West-Vlaamse Milieufederatie die hierover onderzoek gevraagd heeft binnen de klankbordgroep SAN. Niet alleen is er de emissie uit de stallen (ammoniak), maar ook verliezen door lekkage en een verhoogd aanbod van mest. Voor dat laatste hebben we voorbeelden aangehaald vanuit de mestverwerking (en de kost hiervan), maar ook de kost van mesttransport en de stress voor de boer dat hij niet zomaar mest kan rijden als de mestkelders en mestopslagplaatsen vol zitten (droogte, winter,...), geven kans op lekken naar het milieu. Een heel recent voorbeeld van accidenteel lekken is de 1,8 miljoen liter mest die de polders van Tervate Diksmuide inliepen na het breken van een schuttingsmuur van een mestopslag.

Grondloze teelten

Op 3 jaar tijd kwamen er meer dan 30 hectare serres bij in West-Vlaanderen. Daarmee raken we de knieën nog niet van de Antwerpse glasgroenten, maar hebben we toch een 25% van de Vlaamse oppervlakte. Door lekken van het gebruikte (nitraatrijke) water –het spuiwater– is ook deze groep teelten voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de nitraatvervuiling van het oppervlaktewater.

Niet-beïnvloedbare factoren

De productieketen heeft niet alles in de hand. Zoals het weer, of bodemprocessen. Hier speelt dan zeker het voorzorgsprincipe, volgens VLM. Dit door te bepalen wat het nitraat-

gehalte is van de bodem in het voorjaar, en door tijdens de groeiperiode gerichte bemesting te geven. Maar ook nabemesten - planten nemen de voeding niet op- bij droog weer heeft grote invloed. Daarnaast is er natuurlijk ook een verschil tussen gedrag van mest op zandbodem tegenover klei. Maar ook hier zou een landbouwer zijn grond moeten kennen.

Bruno Tobback verwoorde concluderend in de commissie: 'Wat we wel kunnen beïnvloeden is niet aangepast aan wat we niet kunnen beïnvloeden'.

Onderbelicht: wat drijft de boer, mestverwerker, transporteur, kunstmestfabriek,... om te blijven overtreden?

Zijn de boetes niet streng genoeg, of worden ze (als voor de dierplaatsen) ingerekend in het economisch model van de bedrijfssite? Is de pakkans groot genoeg? Is de regelgeving te complex en kan die zo als excuus ingeroepen worden? Of zit de boer zo in de tang van de marktprijzen, dat elke marge telt? Wat is de rol van de groenteverwerkers en hun teeltschema's?

Waar het dan ook niet over ging in de gedachtewisseling binnen de commissie leefmilieu: de (economische) drijfveren om steeds weer te komen tot deze afwijkingen? Wie verdient aan dit model en wie komt in de tang?

En waar het eveneens niet – of te weinig- over ging: kunnen we alles tegelijk binnen deze milieugebruiksruimte? Kan je én enorm veel water gebruiken voor intensieve (vee- en groente-) teelten én de hellingen hiervoor blijven inzetten én stallen stapelen in het landschap én de laatste weiden omzetten naar akkers én... Moeten we niet eens bepalen welke milieugebruikersruimte er nog is en waar we er al over gingen?

“We moeten het over een andere boeg gooien”

Minister Demir is duidelijk: voor haar is dit barslechte resultaat een eindpunt. Ze stuurt aan op een evaluatie van de reeds genomen maatregelen op basis van effectiviteit, fraudegevoeligheid en kostenefficiëntie. Ook de sensibiliserende werking van het CVBB (die op vandaag niet tot de nodige resultaten leidde op vlak van N) wordt onder de loep genomen. Dit jaar nog. Want de tijd dringt. In juni komt er een evaluatie van MAP6 (jaja: het dossier over mestfraude heeft een voorlopig MAP gebaard, met evaluatie en bijsturing middenin de periode). En in aanloop hiervan worden boetes en controles stelselmatig opgedreven. Bemesting moet afgestemd worden op de behoefte van de teelten. Maar dit gaat ervan uit dat mest geen afvalproduct is, wat het wél is.

De milieubeweging trekt de kar van verandering.

Zonder boeren, hebben we honger. Dat is een boutade, maar wordt zowel door boer als natuurminnaar gedragen. Om de landbouw af te stemmen op omgeving en boer, ijveren we voor de introductie van een aantal principes binnen het landbouwbeleid. We vertrekken hierbij vanuit het principe van agro-ecologie: lokaal, met de natuur en de kringloop mee. Met respect voor de rechten, de kennis en de noden van de mensen die het produceren.

Uiteraard is hiervoor een afbouw van de veestapel nodig, met regionale plafonds om de druk te spreiden. Dit kan via een teeltenatlas: een kaart die de ideale spreiding op vlak van milieudruk nastreeft voor de diverse teelten, naast de grondgebonden teelten ook voor veeteelt. Klimaatmaatregelen zijn essentieel: zo is de maximale aanwending van nitraat bij vochtig weer anders dan bij droog weer, vermits de planten bij droog weer minder nitraat opnemen. De rol van de verwerkers op vlak van milieuverantwoordelijkheid moet ook worden uitgebreid: nu verdient de boer veelal bij gratie van de verwerker, maar draait hij/zij op voor de schade. De verwerker exporteert, de milieuschade blijft en de verantwoordelijkheid voor de verandering van het systeem wordt verschoven naar de consument, terwijl die in Columbia, Polen, België of Vietnam woont. De verwerker is hierbij de spil van waaruit de producten vertrekken.

Omdat dit impliceert dat de boer zijn inkomen minder zal halen uit de hoeveelheid, maar milieu en natuur – dus de maatschappij – de baten dragen, willen we maatregelen die bijdragen tot brede maatschappelijke winst (meer biodiversiteit, waterveiligheid, recreatie, lokale dynamiek, propere lucht, blijvende koolstofopslag,...) ook vertegenwoordigd zien in het vaste inkomen van de boer. Uiteraard met voldoende resultaatcontrole. De ecoschema's die binnen het vernieuwd Europees landbouwbeleid worden voorgesteld zijn hier een voorbeeld van.

“Uiteraard is hiervoor een afbouw van de veestapel nodig, met regionale plafonds om de druk te spreiden. Dit kan via een teeltenatlas: een kaart die de ideale spreiding op vlak van milieudruk nastreeft voor de diverse teelten: naast de grondgebonden teelten ook voor veeteelt.”

Bronnen:

Gedachtenwisseling Mestrapport 2019 (21 januari 2020): <https://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/gedachtewisselingen-hoorzittingen/1359864>

Mestrapport 2019 (VLM, 2019): https://www.vlm.be/nl/SiteCollectionDocuments/Publicaties/mestbank/Mestrapport_2019.pdf

Statistische Analyse nitraatresidu (VLM, 2019) https://www.vlm.be/nl/SiteCollectionDocuments/Publicaties/mestbank/Statistische_analyse_nitraatresidu.pdf

Kostprijsanalyse aardappelen (L&V, 2016) <https://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/2010/kostprijsanalyse-aardappelen>
Mestrap Diksmuide (22 januari 2020) <https://www.focus-wtv.be/nieuws/muur-breekt-diksmuide-18-miljoen-liter-mest-stroomt-weg>

Provincies in cijfers: <https://provincies.incijfers>.

Tekst Bart Vanwildemeersch

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

Info-avond Verbinden door adaptatie: bebouwde ruimte voor de toekomst.

Dinsdag 10 maart om 18u30 Theater Malpertuis Tielt

Water, hitte en droogte zijn de grote klimaatuitdagingen waar we ook in bebouwde omgeving voor staan. Met inspirerende voorbeelden willen de provinciale Minaraad jou uitdagen om hier een positief verhaal van te maken voor biodiversiteit, sociale verbinding en gezondheid in de wijken.

Voor wie?

Lokale besturen, adviesraden, middenveldorganisaties en andere geïnteresseerden

Programma

- 18h30 Onthaal
- 19h00 Start infoavond
 - Verwelcoming door Dieter Anseeuw, voorzitter Provinciale Minaraad
 - Het Waterplan van Antwerpen: bouwen aan een watersensitieve stad (Samuel Van de Vijver, Stad Antwerpen)
 - Korte toelichting van 3 cases
 1. Klimaatverandering en hittestress in steden (Koen De Ridder, VITO)
 2. Groen Lint Moorsele – Heerlijke Heulebeek (Maarten Goegebeur, VMM)
 3. Gevelgāng (Simon Verschelde, LZSB en Wannas Ureel, Hovekes)
 - Slotwoord door Jurgen Vanlerberghe, gedeputeerde voor leefmilieu
- 21h00 Hapje en drankje
- 22h00 Einde

Praktisch

Ontvangst vanaf 18h30 in Theater Malpertuis, Stationstraat 25 in Tielt.
De infoavond start om 19h00.

Inschrijvingen

Deelnemen is gratis. Schrijf in vóór 6 maart.

<https://www.west-vlaanderen.be/formulier/infoavond-verbinden-door-adaptatie>

Meer info

Marie De Winter, Provincie, dienst Minawa, T 050 40 34 90, marie.dewinter@west-vlaanderen.be

Minaraad

Veel druk, de laatste jaren op de boombeheerders. Daarom werkt de Provincie aan een bomenbeheerplan voor Bulskampveld. Hier heel wat oude dreven in het bos en in landelijk gebied. Ons pleidooi was om af te stemmen met drevenplan R1. Houtland én als partners samen te werken met vrijwilligers/ middenveld om de bomen in kaart te brengen en strategieën uit te denken. Ook de bermen verdienen voor ons inventarisatie-aandacht.

De Provincie steunt Gemeente voor de Toekomst van BBL. Hierdoor kunnen gemeenten 50% provinciale steun krijgen voor het uitvoeren van 1 van de 18 voorstellen in de West-Vlaamse lijst. Wij pleitten intern en op de minaraad voor een afstemming met de projecten en een versterking van de positie van lokale groepen.

Ook het meerjarenplan van de Provincie passeerde de revue: een hele turf. In hoofdzaak vragen we voorafgaandelijk aan uitwerken van de doelen, om onze groepen te betrekken als evenwaardige partners in het beleid. Het antwoord van de gedeputeerde doet ons vermoeden dat dit steeds meer het geval zal zijn. Ook het hanteren van de Sustainable Development Goals, de nieuwe duurzame doelen, in het beleid van de Provincie, wijst in die richting: burger en middenveld zijn partners van de overheid om die doelen gemeenschappelijk te halen. Het is geen keuzemenu, maar wel het maximaal integreren van alle doelen, om echt vooruit te gaan. Niet alleen economisch, maar ook voor herstel van de biodiversiteit, het watersysteem en de klimaatuitdagingen.

En, vergeet niet: 10 maart is er de infoavond 'Verbinden door adaptatie' in Tielt. Hierover meer hiernaast in dit tijdschrift.

Tekst Bart Vanwildemeersch

Platteland

Ook hier gonst het initiatief! In Torhout zal de sociale kruidenier binnenkort promo maken in buurten met een marktwagen. Onze suggestie om nog meer af te stemmen met de Korte-keuten-initiatieven/ voedselstrategieën in Brugs Ommeland werd meegenomen. Omdat klimaat ook één van de pijlers is van PDPO (plattelandsontwikkeling) hebben we de stelling verdedigd dat hiervoor best wat meer middelen mogen gaan naar een zuinige marktwagen. PDPO moet een regio verheffen, ook op milieu/klimaatvlak.

Het initiatief van Stadslandschap 't West-Vlaamse Hart 'Kruisbestuivers' om mét landbouw, natuur, gemeenten en imkers bijenplannen op te maken in heel wat gemeenten (tot Knokke), hebben we bejubeld. Iedereen was het er over eens dat Velt en Natuurpunt een niet te missen partner zijn in de gemeentelijke werkgroepen, om de lijnen mee uit te zetten.

Kleine discussie met de Boerenbond over het Stavels Plekje, waar we vroegen om advies duurzaam bouwen en het integreren van de tuin in het Alveringems landschap, met voldoende kansen tot biodiversiteit én infiltratie. Voor Boerenbond was het in eerste plaats een sociaal initiatief, waar onze voorstellen nevensaspecten zijn. Dat klopt, maar je kan wederom geen voorbeeld stellen in je regio, als projecten vanuit de overheid niet tegemoet komen aan de noden van de tijd, ook op klimaatvlak en voor biodiversiteit (al gaat het bij het laatste om een beperkte tuin).

We zoeken nog een vervanger (uit een lidvereniging) voor het technisch comité PDPO: de dossiers voorzien van een eerste advies. Meer info? bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be

Tekst Bart Vanwildemeersch

ProCoRo

Op het eind van 2019 kwamen nog enkele opmerkelijke dossiers op de Procoro-agenda.

Vooreerst besliste de Provincie tot opmaak van PRUP Het Zilveren Spoor te Wevelgem. Wie deze site kent weet dat het terrein al een reeks eigenaren had met elk eigen plannen. Een PRUP moet de bestemming definitief regelen, maar dit belooft geen sinicure te worden. De West-Vlaamse Milieufederatie is alvast geen voorstander dat Het Zilveren Spoor de uitbouw van een hippisch centrum zal toestaan. In de nabijheid van het terrein bevinden zich de Ledegemse meersen, de Heulebeek en is er samenwerking van Natuurpunt met het militaire vliegveld rond akkervogels. De site van Het Zilveren Spoor heeft ook potenties om een dergelijk beleid toe te passen.

In december kwam Fietssnelweg Kortrijk Harelbeke Waregem op de agenda. Aangezien men rekening zal houden met enkele natuurgebiedjes langs het tracé, is de West-Vlaamse Milieufederatie positief over dit plan.

Begin 2020 boog de Procoro zich ook nog over PRUP de Kleiputten in Egem. Dit PRUP heeft als doel natuurontwikkeling op deze site te voorzien na een nog gedeeltelijke opvulling van de put. Mits de toekomstplannen rekening houden met de nu reeds aanwezige natuurwaarden, is de West-Vlaamse Milieufederatie gunstig gestemd over dit provinciaal initiatief.

Tekst Katty De Wilde

17.11.2019 : 170 aanwezigen bij info-avond 'minder fijn stof door beter houtverbranden' van West-Vlaamse Milieufederatie i.s.m. Provincie West-Vlaanderen

'Als we de groene stroom, die we vandaag in België produceren, gebruiken om waterstof te maken, gaan we net meer CO2 uitstoten'

Dat zegt Sara Van Dyck, energie experte van Bond Beter Leefmilieu naar aanleiding van het nieuws dat de grootste 'groene'-waterstoffabriek over vijf jaar in Oostende zou kunnen gebouwd worden.

Patrick Willems @pwillemskul · 9 dec. 2019
 We moeten anders omgaan met water. Als we dat goed doen, maken we onze leefomgeving beter. Vier prachtige! voorbeelden hoe je van de noot een deugd maakt.
 Hoe Vlaanderen het water leert koesteren standaard.be/cnt/dmf2019120 via @destandaard

Hoe Vlaanderen het water leert koesteren
 Het vele beton in Vlaanderen en de klimaatverstoring vergroten het risico op overstromingen én op droogte (DS 7 december). We moeten anders standaard.be

2 6 27

Meer lezen? https://twitter.com/WMF_Bart

35 jaar VOC Oostende

Graag op de hoogte blijven van de tweets van de West-Vlaamse Milieufederatie?

Volg @WMF_Bart!

Kippenstal van 250.000 kippen vergund te Leisele Alveringem

Op basis van oude onderzoeken (tot 1972...) werd in oktober 2019 een industriële stal voor 250.000 kippen vergund. Buren vroegen de West-Vlaamse Milieufederatie om hulp bij dit zoveelste dossier voor een mega-kippenstal in de Westhoek. Maar het is dus te laat.. Jammer voor de nabijgelegen natuur, jammer voor de gezondheid van omwonenden, jammer voor de dieren en uiteindelijk ook jammer voor de boeren die door de industriële landbouw geen waardering of eerlijke prijs meer krijgen

West-Vlaanderen zamelt 1,4 miljoen kurken in.

De inzamelactie kadert in de Campagne 'Mag ik deze kurk van jou' van Provincie West-Vlaanderen in samenwerking met Beweging.net, West-Vlaamse Milieufederatie en de afvalintercommunales. De ingezamelde kurken worden gerecycleerd tot duurzaam isolatiemateriaal

15.2.2020 na storm Ciara : Oud- burgemeester Blankenberge wil het strand beter beschermen met zachte kustbescherming.

FOCUS REGIO

Seine-Schelde Vlaanderen : De juiste investeringen?

Seine Schelde Vlaanderen is het groot-scheepse binnenvaartproject van De Vlaamse Waterweg nv dat met steun van de Europese Unie in 2005 opstartte. Het project wil de binnenvaart tot een volwaardig alternatief voor goederenvervoer op de weg maken om zo files te verminderen. Het denkwerk van dit project werd opgezet begin de jaren '90. Dergelijke grote projecten zijn als tankers, die eens ze een richting hebben ingeslagen, nog moeilijk te keren zijn. Toch blijft het belangrijk om af en toe een evaluatie te maken en te zien of bijsturing nodig is. De wereld staat immers niet stil.

Vanuit milieustandpunt is het vervoer over water een goede zaak. Vervoer over de weg geeft -onder meer- minder CO₂-uitstoot dan vervoer over de weg. Tot daar zijn we het volmondig eens met de Europese en de Vlaamse Overheid. En toch hebben we heel wat bedenkingen bij het project.

We zetten ze even op een rijtje :

De Vlaamse Waterweg heeft binnen het Seine-Schelde project zijn scope stelselmatig uitgebreid. Daar waar het oorspronkelijk project alleen bedoeld was om aanpassingen aan de Leie uit te voeren, zijn nu o.a. ook het kanaal Roeselare-Leie, het kanaal Bossuit-Kortrijk en de Boven-Schelde mee opgenomen.

De bedoeling van de aanpassing is het vaar-gabarit in te richten voor Klasse Vb-schepen (4.400 ton). Dit zijn schepen met een lengte van 190 m die zo'n 220 containers kunnen vervoeren in 3 lagen. Hiervoor moeten 90 km oevers van de Leie worden heraangelegd en moet er 45 km Leieloop met 1 meter worden verdiept. Ook worden kilometers betonnen kades en kaaimuren aangelegd o.a. als wachzones en zones voor verzamelen en overslag van goederen.

Dit zijn gigantische werken. De kostprijs voor het totale Seine-Scheldeproject loopt nu al op tot meer dan 1 miljard euro, maar er zal ook een heel grote impact op natuur, water en landschap zijn.

Er is echter meer aan de hand: men stelt dit project voor als een positieve bijdrage aan het milieu. Wat echter volledig ontbreekt is een grondige berekening van de CO₂-kost van het hele project. Wat is bv. de CO₂-kost om 90 km Leietracé te voorzien met stalen damplanken voor versteviging van de onderwateroevers? Hoeveel is de CO₂-kost voor het aanleggen van kilometers betonnen kades? Hoeveel grondstoffen zal men verbruiken voor deze werken? Hoeveel gronden moeten worden verplaatst?

De **klimaatkost** van deze werken is ongetwijfeld groot. Dat men in de jaren '90 dit gegeven nog niet gebruikte in analyses is begrijpelijk. Maar anno 2020 zou elk groot project een kosten-baten analyse moeten krijgen die de klimaattoets kan doorstaan, zeker als we zien dat er geen beleid is dat het vervoer op de weg echt structureel ontmoedigt. Van de veronderstelde winst van dit project door een shift van vervoer op de weg naar het water zijn geen berekeningen te vinden. Wat wel onderbouwd is dat de Waterweg in haar vaarprognoses zelf aanneemt dat slechts een klein percentage van het toekomstig vrachtverkeer via de grootste boten zal gebeuren. In haar eigen cijfers voorziet ze tegen 2040 jaarlijks 600 à 1000 van dergelijke schepen. Dit is minder dan 5% van de verwachte trafiek of een tweetal per dag. Maar hier werd nog geen rekening gehouden met het feit dat het kanaal van de Deule niet zal aangepast geraken aan de 3 lagen containers. Nochtans zijn alle grote en dure aanpassingen van de Leie op maat van deze grootste schepen (klasse Vb). Het Europees kader voor de subsidies legt dit op. Maar is dit kader 30 jaar na datum nog relevant?

Rivierherstelplan Leie

Wel wordt er aan het infrastructuurproject ook een natuurproject gekoppeld: Rivierherstelplan Leie. Dit plan omvat 3 luiken: oeverherstel, inrichten van oude Leiemeanders en 500 ha natuurherstel realiseren in de Leievallei om natuurverlies uit het verleden voor een deel te compenseren.

Op dit ogenblik worden de oevers van de Leie per segment -per pand- uitgetekend om dan natuurvriendelijk in te richten van zodra men de verdieping van het pand aan het uitvoeren is. De oevers worden natuur-technisch ingericht met o.a. paaiplaatsen voor de vissen. En het moet gezegd: de Vlaamse Waterweg spaart kosten noch moeite om de plannen voor oeverherstel zo goed mogelijk voor te bereiden. Daarvoor werken ze in een zeer open sfeer samen met de natuurverenigingen en experts uit diverse administraties. Op dit ogenblik zijn de plannen voor pand 140 tussen Deinze en Sint-Baafs-Vijve volledig uitgewerkt en wil men eind 2020 starten met de werken. Alle info is terug te vinden op de website van De Vlaamse Waterweg.

De studies voor het inrichten en terug aantakken van een aantal oude Leiemeanders lopen nog. De realisatie van de 500 ha natuurherstel in de vallei zoals opgenomen werd in een regeringsbeslissing van 2010 loopt echter mijlen achter op schema. Met de milieubeweging kunnen we geen scenario aanvaarden waarbij de werken van het infrastructuurgedeelte uitgevoerd worden om dan het rivierherstelplan voor de Leie niet uit te voeren. We blijven daarom zeer kritisch toekijken op de eerste inspanningen die hiervoor worden gedaan. De realisatie van het rivierherstel werd uitbesteed aan het Agentschap Natuur en Bos dat nu onder minister Zuhal Demir valt, maar de verantwoordelijkheid voor het ganse project ligt wel bij De Vlaamse Waterweg en dus bij minister Lydia Peeters.

“Een absoluut totaal maximum tonnage van 60.000 ton inputmateriaal per jaar is vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar, waarbij de capaciteit boven dit absoluut maximum in agrarisch gebied niet mogelijk is.” (RO/2006/01).

Verbinding tussen Seine- en het Scheldebekken ?

Ook in Frankrijk worden grote nieuwe projecten opgezet voor Seine-Schelde: er werd 5 miljard euro klaargezet om een gloednieuw kanaal van 105 km te graven tussen Compiègne en Cambrai. Maar om met de grootste schepen met 3 lagen containers de verbinding te maken tussen het Seinebekken via de Leie in Warneton naar Rijsel moet men het Deulekanaal passeren. Door de hoogte van de schepen- 3 lagen containers- moeten 81(!) bruggen worden verhoogd. Frankrijk voorziet daar pas na 2045 mee te beginnen. Het ziet er dus naar uit dat alle moeite die Vlaanderen doet om alles aan te passen en de Leie klaar te maken voor vervoer met 3 lagen containers enkel en alleen zal dienen voor binnenlands transport in België zelf. Uiteraard wordt de economische rendabiliteit van het Seine –Scheldeproject daarmee nog eens sterk gehypothekeerd.

Toekomstgerichte scheepvaart

Momenteel worden er dus honderden miljoenen euro's gestoken in een project waarvan het economisch rendement onduidelijk is. Dit is veel geld dat misschien anders had kunnen besteed wor-

den, bv. in onderzoek en ontwikkeling van autonome scheepvaart. In de sector is een duidelijke stroming aanwezig die wil inzetten op kleinere schepen, die flexibeler zijn en zo meer op de logistieke behoeften van bedrijven inspelen zodat de echte switch van de weg naar het water kan gemaakt worden. De Vb-schepen waarvoor men nu de Leie aan het inrichten is, kunnen tot 220 containers meenemen. Maar zoveel containers verzamelen kost tijd en wellicht ook veel productopslag, waardoor dit voor veel van onze Vlaamse bedrijven economisch niet interessant is.

Voor het bulk- en palletvervoer zijn de grote aanpassingen van de vaarwegen niet noodzakelijk. Het bulkvervoer neemt momenteel al een groot deel van het transport in. De grote uitdagingen voor de switch van de weg naar het water zitten vooral in de uitbreiding van het palletvervoer. En daar heeft men vooral aangepast scheepvaartvervoer voor nodig. De economische rendabiliteit van het ganse project zou dus in die zin moeten herbekeken worden.

We hebben eerder al aan dat de CO₂-kosten voor de werken groot zijn. Daar komt dan ook nog eens de grondstoffencrisis bij. We moeten ons vragen blijven stellen over het aantal transporten van de toekomst. Zullen we zulke grote containertransporten blijven invoeren uit China? We moeten immers gaan naar een circulaire economie met minder verre transporten. De kanalen worden nu aangepast voor zandtransporten, terwijl we weten dat het zand straks op is...

Het kanaal Roeselare-Leie dient nu vooral als insteeddok voor de veevoederindustrie en petroleumproducten. Gaan we blijvend en meer soja invoeren uit Brazilië ten koste van het overblijvende regenwoud? Het gebruik van fossiele brandstof moet stoppen tegen 2050. Gaan we dan nog grootschalige werken doen voor dit kanaal voor dergelijke producten? Moeten we onze kanalen niet meer gaan zien als reservoirs voor drinkwaterproductie?

En dan nog de finale vraag voor het ganse project: is er nu en later voldoende water beschikbaar zijn om de Leie, Schelde en de kanalen te voorzien voor de vele functies? We hebben tot hertoe nog geen enkele afgewerkte studie gezien die dit onderzoekt. De langdurige droogtes van de voorbije jaren geven nochtans aan welke richting het uitgaat.

Als de Vlaamse en Europese politici zorgvuldig beleid met gemeenschapsgeld willen voeren, zou het ganse project moeten herbekeken worden. De verstandigste aanpak zou een terugschalen zijn: niet meer mikken op de trafiek van Vb-schepen, maar op een klasse lager waardoor de investeringskosten en de aanpassingswerken drastisch zouden verlagen evenals de impact op natuur en landschap. Dat vraagt natuurlijk wel meer dan 5 minuten politieke moed.

HET VERHAAL VAN DE DOENER

Bart Goudeseune: 'stop het kappen van bomen langs snelwegen'.

Van waar je inzet en hoe begon het?

Mijn vader nam mij als kind vaak mee in de natuur. Ik was toen al vaak verontwaardigd over wilde hoekjes die verdwenen en bomen die gekapt werden. Ik studeerde ook bio-ingenieur bosbouw en natuurbeheer. Nadien viel mijn oog op massale kappingen langs autostrades. En zo begon ik met de facebookpagina 'stop het kappen van bomen langs snelwegen'. Dit kreeg veel media-aandacht. Sindsdien kapt Wegen en Verkeer enkel nog gefaseerd in stroken van 200m en niet meer in broedseizoenen. Daarnaast zet ik mij nog in voor natuur door een buurtpluktuin aan te leggen, bomen en struiken te planten en zwerfvuilacties te organiseren.

Welke rol speelt de West-Vlaamse Milieufederatie daarin?

Eén van de thema's van de West-Vlaamse Milieufederatie is bos. Onze provincie is met nog geen 3% bosoppervlakte de bosarmste. De West-Vlaamse Milieufederatie pleit ook o.a. voor meer kleine landschapselementen, die belangrijk zijn voor de biodiversiteit. Daarnaast bundelt ze ook grieven van natuur- en milieuverenigingen voor overleg met bv. AWW of regionale landschappen over bv. het verdwijnen van houtkanten en dreven.

Waar gaat het volgens jou de goeie kant op in West-Vlaanderen?

De bewustwording bij jongeren groeit en dat is positief. Burgers zijn kritischer geworden en volgen minder de kaplust van hun gemeentebestuur. Mensen hebben meer oog voor natuur nu het leven vaak een rush is.

Waar moet in onze provincie dringend de hand aan de ploeg?

De provinciale domeinen zijn te klein geworden voor alle mensen die er willen ontspannen. Daarnaast zijn er nog steeds gemeentebesturen met weinig aandacht voor natuur en groendiensten die stadsgroen te drastisch onderhouden. Er moet

meer aandacht zijn voor het enorme biodiversiteitsverlies in onze provincie. Er is een tekort aan bos en natuur dichtbij voor iedere burger.

Welke 'groene' droom hoop je ooit verwezenlijkt te zien?

Ik hoop nog altijd op een stadsrandbos voor onze stad Veurne. In 1997 was alles klaar om een prachtig bos te realiseren... maar dat is er nog niet van gekomen.

Op welk plekje in de provincie kom je tot rust?

De Blankaart is een prachtig gebied, maar ook de Viconia kleiputten in Stuivekenskerke is een zalig gebiedje. Daarnaast kom ik tot rust in mijn eigen 'biodiversiteits'weide, die ik vorig jaar aankocht. Deze zomer zijn er 2 poelen gegraven en dit voorjaar komen er knotwilgen, 2 vogelbosjes en een fruitboomgaard. Zo heb ik binnenkort een eigen natuureservaatje.

OVER DE SCHREVE
**Historisch keerpunt voor
onze waterlopen?
De Demer in het Hageland:
van kanaal tot kronkelende
rivier .**

Al sinds het ontstaan van de (voorlopers) van de huidige regionale koepelvereniging Natuurpunt Oost-Brabant in 1971 focust deze vereniging op de Hagelandse Demervallei tussen Diest en Werchter. Niet enkel rond de schandalige waterkwaliteit die ook deze rivier jarenlang tot een open riool maakte, maar tevens stond ze op de bres tegen de aanleg van grote recreatiemeren met verkavelingen, recht-trekkingen, uitdiepingen, indijkingen en wachtbekkens. Het gekende verhaal. Een strijd met wisselend succes. Maar de aanhouder wint. Vandaag komen plannen in uitvoering die een historische trendbreuk inleiden. Ze kunnen inspireren voor de heropleving van waterlopen overal elders in Vlaanderen.

Natte voeten, droge broeken

Bij de overstromingen van het najaar 1998 bleek dat onbewoonde valleigebeden langs de Demer droog bleven, terwijl heel wat woonkernen blank stonden. Een bewijs dat de vroegere indijkingen geen afdoende oplossing boden. Rond de slogan 'natte voeten, droge broeken' stelde Natuurpunt Oost-Brabant toen de noodlottige samenhang van verdroging en wateroverlast aan de kaak.

Door rechttrekkingen van waterlopen wordt het water veel te snel afgevoerd waardoor stroomafwaarts het risico op overstromingen verhoogt. Als het water dan weggetrokken is, daalt het grondwaterpeil zo snel dat poelen, sloten en andere natte biotopen droogvallen. Klimaatverandering verergert dit alleen maar ...

Na jarenlang studiewerk en zovele afwegingen en inspraakrondes later kwam de Vlaamse overheid met een herstelvisie op tafel in het kader van het Sigmaplans, een actieplan dat overstromingsschade in het Scheldebekken wil tegengaan.

Ruimte voor natuur is ruimte voor water

De plannen worden stilaan concreet: tussen Diest en Zichem werd de eerste oude Demermeander heraangesloten en werden dijken lokaal verwijderd. Stroomafwaarts Aarschot worden op dit moment 5 oude bochten terug aangekoppeld.

Het Sigmaplans voorziet om de Demer terug een derde langer te maken door de (her)inschakeling van een 30-tal oude meanders. Zo kan er meer water gebufferd worden in natte periodes en zal de rivier in droge periodes 'voller' blijven zodat hij het omliggende grondwater minder aanzuigt. Bij gevaarlijk hoge afvoeren kan het water vrij afvloeien naar de natuurlijke overstromingsgebieden; goed voor 2 miljoen kubieke meter extra waterberging.

De maatschappelijke baten van het plan werden berekend op minstens 31 tot 116 miljoen euro. Dit door vermeden overstromingsschade, het herstel van ecosysteemdiensten, de verhoogde toeristisch-recreatieve waarde en de verbeterde woonkwaliteit van de omgeving. Hoe de nood tot deugd kan worden omgebogen.

Foto links: Demer te Zichem met oude afgesneden meander die op termijn in het kader van het Sigmaplans terug zal aangesloten worden op de rivier. In totaal voorziet dit plan de aansluiting van 33 oude meanders waardoor de Hagelandse Demer tussen Diest en Werchter 1/3 langer zal worden. Hierdoor ontstaan meer 'waterberging' in de waterloop, kan de Demer bij hoogwater haar overtollig water kwijt in onbewoond valleigebed en zal de waterstand in de zomer hoger blijven waardoor grondwater gespaard zal worden.

Foto boven: Door de uitdieping van de Demer in de jaren 1970 kon veel grasland worden omgezet naar maïsakker. Om de haverklap treedt er echter schade op, zowel door overstroming als (de laatste jaren) door droogte wegens de veel 'wisselvalliger' rivier sindsdien. Het herstel van de Demervallei vormt hopelijk mee de aanzet voor een duurzamer grondgebruik en de herwaardering van grasland in het agrarisch gebruik.

© Kevin Feytoms

Wat staat er verder te gebeuren

Het Sigmoplan voor de Demer is opgedeeld in 8 fases en zou tegen 2030 moeten uitgevoerd zijn. De eerste werken gebeuren in de belangrijkste natuurgebieden, tevens nog overstromingsgebieden, zoals de Demerbroeken tussen Diest en Scherpenheuvel-Zichem en de vallei (met Vordonkbos-Turfputten) tussen Aarschot en Rotseelaar. Met dank aan het eerdere verwervingsbeleid van Natuurpunt en de Vlaamse Overheid!

Doel is ook dat Europees bedreigde soorten als roerdomp en kwartelkoning terug kunnen keren naar de Demervallei. Maar ook dat het een beter oord kan worden voor bever, grote modderkruiper, blauwborst, watersnip, grauwe klauwier, zomertaling, broekbossen, trilvenen en orchideeënrijke blauwgraslanden door het herstel van het grondwaterpeil.

Door de van nature hoge waterstanden is een vallei sowieso aangewezen op een 'verweven' gebruik van landbouw en natuur. De noden van water en natuur zijn momenteel prima gekend, ook de maatschappelijke kostprijs van het uitstellen van oplossingen. Het zal nu zaak zijn de maatschappelijke baten en de individuele belangen verder zo goed mogelijk te verzoenen.

Kans voor een streek

De Demer heeft van oudsher de identiteit van de streek 'tussen Kempen en Hageland' of (bij de oudere lezers onder ons) 'Het Land van de Witte' (van Zichem) mee bepaald. Na de watervervuiling en verloedering keerde men zich af van de rivier. Nu begint men gelukkig terug de kansen te zien voor de opwaardering van een stad en streek. Het openleggen van (delen) van de vroeger overwelfde Demer te Diest is een schot in de roos en in Aarschot werd de oude kade als wandelboulevard aangelegd tot aan de eeuwenoude s' Hertogenmolens.

Aankoop, inrichting, beheer en openstelling van natuurgebieden heeft voor mensen de natuurpracht van de vallei geopenbaard. Het Sigmoplan biedt de kans om de Demervallei, als één van de mooiere rivierlandschappen in Vlaanderen, terug een sterke identiteit te geven in een veel groter geheel.

Demerwerkgroep van Natuurpunt maakt mee het verschil

Maar we moeten waakzaam blijven. Het is niet omdat de start gegeven is, dat de koers zal uitgereden worden, laat staan gewonnen. In dit verhaal zal de natuurbeweging een belangrijke rol moeten blijven spelen. Verschillende Natuurpunt-afdelingen werken samen in een 'Demerwerkgroep' om alles op de voet te volgen.

De koepel Natuurpunt Oost-Brabant heeft campagne gevoerd rond 'Robuuste valleien' met steun van de provincie Vlaams-Brabant. Voor alle valleien van deze regio werd een aanlokkelijke visie opgesteld.

Folders zie: <http://www.natuurpuntoostbrabant.be/node/338> en een meer uitgewerkte visie in een downloadbare brochure: <http://www.velpe-mene.be/images/N&L2019-RobuusteValleien.pdf>

Meer info over het Sigma-project zelf voor de Demervallei: www.sigmoplan.be/demervallei

Foto boven: Veenplassen en geherprofileerde verlaten weekendvijvers in de Demerbroeken te Scherpenheuvel-Zichem vormen nog een staalkaart van natte natuur die de Demervallei nog biedt. Een natuurlijker rivier houdt het water beter vast: zowel een noodzaak naar overstromingsgevoelige woongebieden als naar grondwatervoorraden, zeker met een steeds meer wisselvallig klimaat. Op de achtergrond "Averbode Bos & Heide" (tevens in beheer bij Natuurpunt) en centraal de kerktoeren van de Abdij.

Tekst Luc Vervoort Natuurpunt

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw zet zich in om samen met haar lidverenigingen en doelgroepen West-Vlaanderen tot een voorbeeldregio te maken waar een gezond leefmilieu en ecosystemen drager zijn van een welvarende ecologisch duurzame samenleving.

Bestuur West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Ondervoorzitters Peter Hantson en Kristina Naeyaert.

Penningmeester Marcel Heintjens

Secretaris Martine Langen

Bestuursleden René De Molder, Pol De Wulf & Aäron Fabrice.

Lidverenigingen

Momenteel overkoepelt de West-Vlaamse Milieufederatie 87 natuur- en milieuverenigingen, die werken in West-Vlaanderen.

Voor een volledig overzicht:
www.westvlaamsemilieufederatie.be/organisatie/wiezijnwij

Wil uw organisatie graag ook lid worden van onze koepel?

Stuur een mail met uw kandidatuur naar coördinator Katty De Wilde. katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Adviesraden & overleg

**Contactpersonen
West-Vlaamse Milieufederatie**

Provinciale Mineraad
Bart Vanwildemeersch

Procoro West-Vlaanderen
Katty De Wilde

**Adviescomité
buitenluchtrecreatie Westtoer**
Bart Vanwildemeersch

**Managementcomité
plattelandsontwikkeling**
Bart Vanwildemeersch

Overleg met De Vlaamse Waterweg
Kristina Naeyaert

Resoc Noord
Marcel Heintjens

**Kust 2020, TOPzone Kust, taskforce
duurzame recreatieve visserij, ...**
Bart Vanwildemeersch

Colofon tijdschrift

Het tijdschrift van de West-Vlaamse Milieufederatie verschijnt 3 keer per jaar: voorjaar – zomer/najaar – winter
Dit tijdschrift is jaargang 15, editie **voorjaar 2020**
Online ons tijdschrift lezen? issuu.com/wmfkoepel

Verantwoordelijke uitgever

Katty De Wilde | Beenhouwersstraat 7. 8000 Brugge

Eindredactie secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Aan dit tijdschrift werkten mee Bart Vanwildemeersch, Katty De Wilde, Martine Langen, Kristina Naeyaert, Luc Vervoort en Bart Goude-seune.

Ontwerp Elise Verstraete

Coverfoto Oude Leie-arm.

Overname van artikels en illustraties mag mits toelating van de redactie en bronvermelding: Tijdschrift West-Vlaamse Milieufederatie vzw.

Het drukken van dit tijdschrift verloopt 100% isopropylalcoholvrij met biologische inkt en chemievrije drukvormvervaardiging op 100% gerecycleerd papier door drukkerij Drukta

Dit tijdschrift en/of onze nieuwsbrief beleid digitaal ontvangen?

Stuur een mail naar: secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Contacteer ons

Secretariaat en maatschappelijke zetel West-Vlaamse Milieufederatie vzw
Beenhouwersstraat 7 – 2de verdieping | 8000 Brugge | 050 70 71 07

Mail secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Website www.westvlaamsemilieufederatie.be

Facebook www.facebook.com/wmfkoepel

Coördinator Katty De Wilde | 050 70 71 07

katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Beleidsmedewerker Bart Vanwildemeersch | 050 70 71 07

bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be

De West-Vlaamse Milieufederatie is erkend als milieuorganisatie door de Vlaamse Overheid. De West-Vlaamse Milieufederatie wordt ondersteund door Provincie West-Vlaanderen.

met de steun van

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Natuur en milieu, we gaan ervoor

Activiteiten West-Vlaamse Milieufederatie

7 maart 2020

West-Vlaamse Natuurstudiedag | Over leven op en in de bodem.
KULAK Kortrijk.
Meer info: www.westvlaamsemilieufederatie.be/natuurstudiedag

10 maart 2020

Provinciale info-avond | 'verbinden door adaptatie: bebouwde ruimte voor de toekomst'. Theater Malpertuis Tielt
Meer info : zie blz. 8 van dit tijdschrift

14 maart 2020

Festival boeren en bijen | De derde editie van de Velt-markt-Anders met o.a. een debat over de Europese petitie Save the bees and farmers.
Diocesaan Pastoraal centrum. Frederik de Merodestraat 18, Mechelen
Inkom : 5 euro. <18 jaar: gratis

Kom naar het festival voor boeren en bijen, Velt-markt-Anders

- ▶ Wanneer? 14 maart, vanaf 9.30 u
- ▶ Waar? Diocesaan Pastoraal centrum:
Frederik de Merodestraat 18, Mechelen

www.boeren-en-bijen.be

Ook graag je activiteit
op onze cover?
[secretariaat@westvlaamse
milieufederatie.be](mailto:secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be)

Meer activiteiten
ontdekken?
[www.westvlaamse
milieufederatie.be](http://www.westvlaamse
milieufederatie.be)

Hou onze facebookpagina
in het oog!

